

Відповідник у статті:

Methods. Study population. *We examined the records of all patients undergoing placement of a valve or valved conduit in the pulmonary circulation for congenital heart disease between June 1966 and December 1996 using the combined database of The Hospital for Sick Children/Toronto Congenital Cardiac Center for Adults. A total of 726 patients undergoing 945 operations were identified. Choice of conduits was at the discretion of the surgeon but was restricted by size of the patient and availability of allografts of appropriate size.*

На прикладі журналу *TCS* спостерігається значна компресія інформації про пацієнтів порівняно з тим, що подає стаття, шляхом виведення на імпліцитний рівень усіх даних про пацієнтів, наведена узагальнена характеристика медичних процедур та вказана кількість таких процедур.

Марковані анотації до дослідницьких статей (ДС) є маркованими текстовими одиницями, де нарративність подання інформації значною мірою редукується виокремленням формальних маркерів на текстовому рівні – це характеризує даний вид анотацій як сукупність окремих маркованих секцій, що будуються на основі функціональної структури ходів, об'єднаних в одну функціональну та текстову композицію.

Немарковану анотацію до ДС можна композиційно вважати текстом, де функціональні ходи представлено не так, як у випадку маркованої анотації до ДС, а функціональними одиницями, що плавно переходять одна в другу, або й «зливаються» чи «накладаються» одна на одну, що підсилює ефект «оповідності». Це дає підстави вважати немарковані анотації, радше, сконденсованими творами, ніж сукупністю секцій. Тобто, якщо маркована анотація до дослідницької статті має риторичні риси сукупності тез звіту з переліком усіх необхідних параметрів дослідження у формі самодостатніх секцій, кожна з яких висвітлює свій аспект дослідження, то немаркована анотація до дослідницької статті у риторичному відношенні подає такий звіт у формі оповіді без виокремлення таких аспектів на текстовому рівні.

Попри наявність усіх зазначених функціонально-граматичних чинників, що є «цеглинами» побудови дискурсу сценарію немаркованої анотації до ДС та його текстової реалізації, необхідно наголосити на нарративності стилю подання інформації цієї секції. Така нарративність забезпечується повноцінними реченнями (у минулому часі, із вживанням форм активного та пасивного стану) та ввідними фразами з особовими займенниками зразка *We (have) studied...; We used; This study has examined...; We conducted...; We evaluated...; We speculated that...; We have isolated and characterized...; We present a case in which...; It can be difficult to determine....* Дані фрази є формальними маркерами з подвійною функціонально-риторичною функцією: 1) є текстовими засобами представлення інформації; 2) надають усьому тексту немаркованої анотації до ДС відтінок оповідності.

На підставі усього зазначеного можна констатувати, що компресування дискурсивного та текстового полів секції немаркованої анотації до ДС здійснюється: 1) інформативно – на функціональному рівні, де застосовуються лише загальні дані про контекст/суть дослідження та його мету, які беруться з дискурсу окремої (інтродуктивної) секції ДС. Все це здійснюється шляхом особливого стилістичного та граматичного представлення інформації на текстовому рівні; 2) граматично – з використанням лексико-семантичних сполук та пасивних конструкцій.

Дана риторична відмінність немаркованої анотації не означає відсутності функціональної типологізації композиційної структури. З огляду на це, повне розуміння природи немаркованої анотації можна забезпечити шляхом функціонального порівняння немаркованої і маркованої анотації до ДС та аналізу немаркованої анотації до ДС на функціональному і текстовому рівнях. Це дає змогу виокремити механізми перетворення статті в немарковану анотацію (за зразком анотації маркованої). Риторична побудова того чи іншого виду анотації впливає на вид та ступінь компресії анотації.

Література:

1. Вакулина О. Ф. К вопросу о компрессии придаточных определительных предложений в современном английском языке / О. Ф. Вакулина // Семантико-системные отношения в грамматике германских и романских языков. – Волгоград, 1980. – С. 17–24.
2. Винокуров Н. А. Компрессия как стилевая черта немецкой научной прозы : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Винокуров Николай Анатольевич. – Л., 1984. – 162 с.
3. Гак В. Г. Сопоставительная лексикология / В. Г. Гак. – М. : Международные отношения, 1977. – 264 с.
4. Коровкин М. М. Внутритекстовые связи как средство компрессии текста : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.19 / Коровкин Михаил Мстиславович. – М., 1991. – 224 с.
5. Мурзин Л. Н. Компрессия и семантика языка / Л. Н. Мурзин // Семантика и производство лексических единиц : сб. науч. трудов. – Пермь : Перм. гос. ун-т, 1979. – С. 36–46.
6. Мурзин Л. Н. О деривационных механизмах текстообразования / Л. Н. Мурзин // Теоретические аспекты деривации. – Пермь : Перм. гос. ун-т, 1982. – С. 20–29.
7. Нагорная Е. В. Соотношение эксплицитной и имплицитной информации в рекламном дискурсе (на материале англоязычной рекламы) : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Нагорная Елена Васильевна. – М., 2003. – 222 с.
8. Троянская Е. С. К вопросу о технико-стилистических приемах в научной речи / Е. С. Троянская // Язык научной литературы. – М. : Наука, 1975. – С. 27–86.
9. American Medical Association. Manual of Style: a guide for authors and editors / Cheryl Iverson (chair) et al. – 9th edition. – Williams & Wilkins, USA, 1998. – 660 p.
10. Swales J. M. Genre Analysis. English in academic and research settings / J. M. Swales. – Cambridge : Cambridge University Press, 1990. – 260 p.

УДК 811.111'42

С. О. Тарасова,

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків

ОБЪЕКТИВАЦИЯ ПОНЯТИЯ «ДУРЕНЬ» В АНГЛОМОВНОЙ КАРТИНЕ СВИТУ

У статті розглядається проблема об'єктивації поняття «дурень» в англійській картині світу. В історично-розвитку дурень проходить своєрідну еволюцію від символу носія людських вад та пороку до більш складнішої ролі – представника тематичного референта. Здійснено спробу уніфікувати основні характеристики дурня через їх часопросторову маніфестацію. Особлива увага приділяється лексико-семантичному аналізу та його результатам. Визначено домінуючу ряду лексеми FOOL та проведена дефініційна класифікація цього слова.

Ключові слова: блазень, дурень, лексико-семантичний аналіз, природний дурень, удаваний дурень.

OBJECTIFICATION OF THE CONCEPT «FOOL» IN THE ENGLISH-LANGUAGE PICTURE OF THE WORLD

The article deals with the problem of objectification of the concept «fool» in the English-language picture of the world. In historical development fool passes peculiar evolution from a character who carries human vices and weaknesses to a more complex role – a representative of theme referent. An attempt is made to unify basic characteristics of fool through spatial manifestation. Particular attention is paid to the lexical-semantic analysis and its results. Fool is determined as a dominant of the lexeme line and definitional classification is held. Our definitival analysis is close to the division of fools into two groups – natural (physically or mentally disabled – natural fools) and artificial (specially hired for entertainment – professional fools) fools. Natural fools act as simpletons. This group includes a) people who have common sense and b) people who trust everything. Existence of such fools coincides with their role, beyond which they do not exist. In the second group fools serve as «strangers» in this world – they see the world inside out and put on a mask, they laugh and make fun of others.

Key words: buffoon, fool, intelligent fool, lexical and semantic analysis, natural fool.

ОБЪЕКТИВАЦИЯ ПОНЯТИЕ «ДУРАК» В АНГЛОЯЗЫЧНОЙ КАРТИНЕ МИРА

В статье рассматриваются проблемы объективации понятия «дурак» в англоязычной картине мира. В историческом развитии дурак проходит своеобразную эволюцию от символа носителя человеческих пороков и недостатков к более сложной роли – представителя тематического референта. Предпринята попытка унифицировать основные характеристики дурака через пространственную манифестацию. Особое внимание уделяется лексико-семантическому анализу и его результатам. Определена доминанта ряда лексемы FOOL и проведена дефиниционная классификация этого слова.

Ключевые слова: дурак, естественный дурак, лексико-семантический анализ, умный дурак, шут.

*Дурень – блазень, пересмішник;
той, хто ставить все з ніг на голову,
висміює великих і змушує
засумніватися в очевидному.
Від великого до смішного лише один крок.
Як правило, це крок вперед, за межі звіданого.
(О. Маркеев)*

Постановка наукової проблеми та її значення. Сьогодні лінгвістика спрямована на вивчення мовленнєвих проявів у багатосторонніх відносинах з людиною – суб'єктом знання. Людина є центральним фігурантом процесу пізнання світу, мірою всіх речей, вона є центром конструювання універсуму. Все більш актуальними стають дослідження антропоцентричного характеру. Як зазначила О.С. Кубрякова, антропоцентризм – це «один з головних параметрів сучасної лінгвістики поряд з такими установочо-пізнавальними принципами, як експансіонізм, функціоналізм (або неофункціоналізм) і експанаторність» [7, с. 147–149].

Глобальне повернення до індивіда як носія мови і культури дозволяє розглянути у нових ракурсах і осмислити у новій системі координат те, що є специфічним для функціонування мови в природних умовах, коли вона виступає в якості активного інструмента пізнання та комунікації реального індивіда – активного і упередженого, не тільки мислячого, але й завжди сповненого відчуттів та переживань [4, с. 120–135]. Людина сприймає життя бінарно: є речі, про які не жартують, але в той же час, смішне чи несерйозне є не менш важливою частиною життя. Н. В. Чекулай пише: «Смішне є реверсом основних, так званих серйозних, відносин у суспільстві» [11, с. 249]. Природно, що спочатку прояви несерйозного демонструвалися епізодично, але з плином часу в суспільстві виникло образне уявлення про людину, яке поєднує серйозні справи з баламутством.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування одержаних результатів дослідження. Дуже зручним для номінації таких людей стало поняття дурень. За словом «дурень» стоїть світ образів, уявлень, система ціннісних установок, метафор. З його допомогою виділяють не тільки певну групу людей, що володіють низкою характерних ознак, скільки кваліфікують поведінку будь-якої людини у разі порушення ним різних соціальних стереотипів [2, с. 43–58]. Присутність дурня на всіх етапах світової культури у різних її національних різновидах доводить універсальність цього явища і, разом з тим, його високу варіативність і протеїчність, що і зумовлює актуальність нашого дослідження. Дурню присвячено безліч робіт, що не дивно, враховуючи принципову суперечливість цієї фігури. Перші згадки про цю постать знаходимо у 13 ст. в Середньовічній Англії. В цей час дурень виконував функцію Іншого (за М. М. Бахніним), створюючи навколо себе свої окремі хронотопи [1, с. 87–95]. Ще з дохристиянських часів «дурень» був близький до поняття «розумний», наближений до сучасного образного значення «креативний» або «неординарний». Підтвердженням цього слугує етимологія: якщо розбирати слово «дурень» за смисловими образами древньослав'янської буквизи, то отримуємо таку вельми цікаву картину: ДУ – буквально означає два; РА – потік світла (УРА – у світла, пов'язується з існуванням бога Ра – бога сонця, світла, мудрості); К – доповнення, що з'явилося протягом часу для полегшення сприйняття та вимови [14]. Якщо з'єднати два отриманих вище образи, отримуємо так: дурень – два чи більше світлових потоків. Метафорично світловий потік набуває образ знання і мудрості і виходить, що слово дурень означає буквально – канали сприйняття інформації для пізнання мудрості, тобто це людина, яка дивилася на навколишній світ багатомірно.

Лінгвістичні характеристики ДУРНЯ наразі описані в науковій літературі здебільш у ракурсі лексичної семантики та лінгвокультурології. Так, О. К. Мушаєва відносить дурня до презентаційних понять, ознаками яких є норми демонстрації себе оточенню, самопрезентація людини відповідно до вимог суспільства [цит. за 3, с. 10]. Г.О. Пастушок стверджує, що фігура дурня, представлена широким спектром іпостасей, являє антропологічний фокус внутрішньої антиномії людського буття – одвічної суперечності між ідеальним і реальним, сакральним і профанним, серйозним і смішним, трагічним і комічним, смертю і життям, що долається притаманними йому ігровим, сміховим і комічним початками» [9]. «Дурень» утілюється у мовній формі як окремими лексемами, так і словосполученнями і текстами.

В англійській мові для вираження поняття «дурень» існує лексема FOOL (дурень, дивак). У процесі говоріння дурень інтерпретується адресантами та отримує оцінку, яка відображає ціннісний аспект значення. Така специфіка дурня дозволяє розглядати поняттєвий і ціннісний компоненти поняття у нерозривній єдності. При згадці про дурня вибудовується цілий синонімічний ряд понять: плут, шут (М. М. Бахтін); шут Господен, трикстер, клоун, юродивый (А.В. Голозубов); шут, скоморох, паяц, Петрушка, плут, Арлекин (Т. А. Апинян); der Teufel, der Vice, die Narren, die Clowns із доволі узагальнюючим означенням, die lustige Person (E. Eckhardt). В англійській картині світу «ДУРЕНЬ» тлумачиться як цілісний образ та об'єктивується у таких лексемах: *sap* (дурень, ідіот, кретин, телепень), *tuggins, tomfool* (дурень, блазень), *chump, gull, goof* (дурень, телепень, бовдур, тупиця), *mark, patsy* (глупиш, дурень, нетяма), *fall guy* (блазень, недотепа, фігляр,

дурень, навіжений), *sucker, mug* (дурень, бовдур), *jester, zany, clown* (дурень, клоун, блазень), *trickster* (парадоксальна поведінка), що поєднанні інтегральною семою «дурень».

Група значень синонімів *sap, muggins, tomfool, chump, gull, goof* на базі лексикографічних джерел зводиться нами до такого: безглуздість, неолоадність поробок, неявна установка на ціннісне переструктурування світу.

Група синонімів *mark, patsy, fall guy, sucker, mug* відрізняється високим ступенем довірливості й акцентом на недотриманні правил моралі, благопристойності, порядності під час взаємодії з суспільством. Такі дурні мають передбачувану дурість, яка зазвичай виражається в непрактичності, коли дурень жертвує якимись цінними благами заради мрії або ідеалу, не надає значення досконалим подвигам або не вміє довести їх авторство.

Усвідомленням свого місця у соціумі характеризується група синонімів *jester, zany, clown, trickster*. Кожна з цих характеристик визначається місцем положення між етичним і суто ігровим семантичним наповненням, а також культурою, з якої вона прийшла в англійський репертуар. Скажімо, *zany*, запозичений з італійського героя з *commedia dell'arte*, де *zanni*, позначає розважальника, що відрізняється непристойною поведінкою, лайливими словами, простакуватістю і грубістю (ближче до розважального наповнення), але несе викривальний смисл.

Домінантою ряду виділяємо *fool*, оскільки він містить найбільшу кількість сем у своєму значенні та свідчить про полісемантичність поняття:

1) людина, яка не має здорового глузду; 2) людина, яка є довірливою; 3) лицедій життя, удаваний дурень.

Підтвердженням правильності обраної доміноанти *fool* можуть також слугувати заголовки праць англословних дослідників С. Біллінгтон 'A social history of the fool', Е. Велсфорда 'The Fool: His Social and Literary History', К. Девідсона '«The Hero as a Fool: The Northern Hamlet». Вони визначають це поняття як збірне слово для позначення розважально-ігрового-викривального елемента в Середньовіччі. Це слово універсалізує в собі сам корінь будь-якої гри, розваги, театрального дійства і вказує на порочну людську природу, яка потребує моралізування іншими.

Дефініційний аналіз лексеми *fool* співвідноситься з поділом дурнів на дві великі групи – природних (фізично або ментально неповносправних – *natural fools*) і штучних (спеціально найманих для розваги – *professional fools*) блазнів, а вже останніх все частіше починають називати професійними блазнями, двірськими блазнями, клоунами.

На основі дефініційного аналізу та лексикографічних джерел виділяємо такі типи дурнів (*fool*):

Справжній, природний (natural) дурень. Дурні виконують роль простаків, недотеп та недолугих людей. До цієї групи входять два значення лексеми: а) людина, яка не має здорового глузду – *sap, muggins, tomfool, chump, gull, goof*; б) людина, яка є довірливою – *mark, patsy, fall guy, sucker, mug*. Яскраво демонструються такі характеристики дурня у пісні The Beatles «Fool on the hill» («Дивак на пагорбі»), головний герой є «постодушним дурнем», диваком, який живе і просто радіє життям, робить людям добро, нічого не вимагаючи натомість:

*Day after day,
Alone on a hill,
The man with the foolish grin
Is keeping perfectly still
But nobody wants to know him,
They can see that he's just a fool. [1]*

До цієї ж групи слід також віднести славнозвісних дурнів з «Wise Men of Gotham», які пустилися по морю у зливу в тазу, Уїлтширські дурні з відомих англійських народних казок, а також жарти про божевільних, шалених людей, які отримали назву 'morons' [11, с. 254-256]. Наприклад,

*A moron calls airport. «How long does it take to fly to London?»
«Just a sec.» says the rep.
«Thank you.» says the moron and hangs up [2].*

Комізм створюється доведенням до абсурду через логічну інконгруентність та різним розумінням висловлення «*Just a sec*» ситуації з боку адресата та адресанта (адресат використовує її для демонстрації очікування, коли адресант сприймає її буквально як відповідь на поставлене їм питання).

Удаваний, неприродний (artificial) дурень. Ці блазні частіше за все зустрічаються в інституційних дискурсах: політичний, медичний та театральний. Як пише Саутверт у своєму дослідженні про придворних блазнів, «багато наукового чорнила списано на тему походження терміна «fool/vice»,...але інші приклади вживання цього слова у XVI столітті показують, що воно було нічим іншим, як синонімом до «мудрого дурня», на протилежності простому, невинному дурневі. Вони зухвали, маніпулятивні і непристойні у висловлюваннях, однак вони не злостиві [...] такі персонажі є затійниками і міжіншиками, не фіксованими у жодному суспільному прошарку, але водночас здатні наслідувати будь-який із них. Вони легко знаходять спільну мову з глядачами та іншими акторами, вільні в поводженні з усіма» [16, с. 157]. Цей тип дурнів представлений лицедіями життя, їх буття повністю співпадає з їх роллю, поза межами якої вони не існують [15, с. 89-90]. До цієї групи входить значення лексеми – удаваний дурень, що об'єктивується у словах *jester, zany, clown, trickster*. Такий дурень виконує роль «чужого» в цьому світі – бачить світ навиворіт та вдягає маску, сміється сам і висміює інших. Основними особливостями неприродних дурнів вважаємо: а) «розумне» дивацтво; б) комічне порушення норм; в) ексцентричність; г) дотепність; д) пародійність [6, с. 5-8]. Згідно Ю.В. Масловій, часто такі дурні надавали негативну оцінку і відтінки подіям, що відбуваються, нагнітаючи атмосферу підступною поведінкою, нестандартною мімікою, ідким голосом і злим сміхом [цит. за 5, 104]. Сила такого типу дурнів продемонстровано у середньовічному куплеті:

*The reasons to hide were the reasons I cried
Fools pass laughing still.
Fools smile as they kill.
Laugh as the flames eat their burning remains,
Fools die laughing still...[3].*

Б.Свейн виділяє два рівні буття вдаваних дурнів, які існують одночасно а) манерний ідіот (перший поверхневий рівень) та б) звичайна людина, яка заперечує усю показність та є споглядачем [17, с. 65]. Удавані дурні володіють особливим знанням щодо життєвої несправедливості та є ідеалістами з досвідом. Такі образи ми знаходимо в У. Шекспіра, серед них – Йорик, Оселок, Фесте та ін. Їм характерна фамільярно-майданна мова (гра слів, пародійна клятва і пародійний плач, макаронічні вислови, жарти з підтекстом, двозначність тощо), субверсивна позиція у відношенні до магістральних персонажів. Вони виконують роль рецептивних атракторів і несуть відповідальність за актуалізацію фабули у момент дійства [14, с. 97-99].

Наприклад, убачаємо використання філософського підходу до життя для демонстрації антиконвенційності і свободи дурня:

Touch: I do remember a saying, 'The fool doth think he is wise, but the wise knows himself to be a fool' [4].

Це вислів блазня Оселка з п'єси У. Шекспіра «As You Like It». Як видно із прикладу, Оселок – «глибоко мислячий» розумний жартівник, який відрізняється нахилами до лінгвістичного парадоксу. Слід зазначити, що питання моралі та честі постійно турбують Оселка.

Із нашого дослідження випливає такий **висновок**: в основі аналізу лексеми FOOL знаходиться образ блазня, озброєного розумом, гумором і грою. Масштабність та феноменальність поняття «ДУРЕНЬ» дає можливість спроектувати його на звичайну людину, що у результаті створить «етично навантажений символ, застиглу точку перетину загальнолюдських вад і чеснот» [12, с. 387].

Література:

1. Бахтин М. М. Функции плута, шута и дурака в романе / М. М. Бахтин. – Эпос и роман. – 1987. – С. 87–95.
2. Будур Н. В. «Дурак» – статья из «Сказочной энциклопедии» / Н. В. Будур // Олма-Пресс, 2005. – С. 43–58.
3. Бусурина Е. В. Лингвокультурема «дурак» в русской языковой картине мира: автореф. дис. ... канд. филол. наук / Е. В. Бусурина – СПб, 2004. 18 с.
4. Залевская А. А. Время перемен в теориях лексической семантики / А. А. Залевская // Прямая и непрякая коммуникация сб. науч. ст. / Отв. ред. В. В. Дементьев. – Саратов: Изд-во ГосУНЦ Колледж, 2003. – С. 120–135.
5. Карасик В. И. Лингвокультурный типаж «английский чудака»: монография / В. И. Карасик, Е. А. Ярмахова. – М.: Гнозис, 2006. – 240 с.
6. Карасик В. И. Лингвокультурный типаж: к определению понятия / В. И. Карасик, О. А. Дмитриева // Аксиологическая лингвистика: лингвокультурные типажы: Сб. науч. тр. / Под ред. В. И. Карасика. – Волгоград: Парадигма, 2005. – С. 5–25.
7. Кубрякова Е. С. Эволюция лингвистических идей во второй половине XX века (опыт парадигматического анализа) / Е. С. Кубрякова // Язык и наука конца 20 века. – М., 1995. – С. 144–238.
8. Наумов В. В. Лингвистическая идентификация личности / В. В. Наумов. – М.: КомКнига, 2006. – 240 с.
9. Пастушок Г. О. Блазень як інтерпретатор: Шекспір і сучасність / Г. О. Пастушок // Питання літературознавства. – 2006. – Вип. 72. – С. 260–273. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pl_2006_72_36
10. Самохіна В. О. Жарт у сучасному комунікативному просторі Великої Британії та США: [монографія] / В. О. Самохіна. – Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. – 435 с.
11. Чекулай И. В. Ценность и оценка в категориальной структуре современного английского языка: дис. ... д-ра филол. наук 10.02.04-германские языки / И. В. Чекулай. – Белгород, 2006. – 473 с.
12. Шейгал Е. И. Шут и шутник: профессия или хобби? / Е. И. Шейгал, М. В. Мироненко // Жанры речи: сб. науч. статей. – Саратов: Изд-во ГосУНЦ «Колледж», 2005. – Вып. 4. – С. 385–399.
13. Школа дурака – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://shkola-duraka.com.ua/lawbook>
14. Gurr, A. The Shakespearean Stage 1574-1642. Third Edition by Cambridge University Press, 1999.
15. Lock, H. Transformations of the trickster, 2002 [Электронный ресурс]. – URL: www.southerncrossreview.org/18/trickster.html
16. Southworth, J. Fools and Jesters at the English Court. Sutton Publishing Limited, 2003.
17. Swain B. Fools and Folly during the Middle Ages and the Renaissance / B. Swain. – New York: Columbia University Press, 1932. – 234 p.

Список джерел ілюстративного матеріалу:

1. <http://www.metrolyrics.com/the-fool-on-the-hill-lyrics-beatles.html>
2. <http://funniestjokes.awardspace.com/moron1.html>
3. http://www.lyricsfreak.com/d/deep+purple/fools_20038707.html
4. <http://www.goodreads.com/quotes/71-the-fool-doth-think-he-is-wise-but-the-wise>

УДК 81.27

І. Ю. Шепельська,

Київський Національний Лінгвістичний Університет, м. Київ

ПРОБЛЕМИ НЕПРАВИЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ КЕЙГО В ОФІЦІЙНО-ДІЛОВИМУ СТИЛІ ЯПОНСЬКОГО УСНОГО МОВЛЕННЯ

У статті розглядаються проблеми вживання ввічливих форм в усному офіційно-діловому мовленні, наведені приклади типових помилок надмірного використання ввічливих форм. Також в статті розглядаються слова-амортизатори, завдяки яким ділове спілкування не тільки не ображає співрозмовника, а й приносить очікуваний результат.

Приклади та висновки, наведені в дослідженні можуть слугувати навчальним матеріалом для підготовки фахівців з перекладу японської мови. Основою дослідження стали матеріали провідних японських та українських дослідників ввічливості мовлення. Актуальність дослідження полягає в показниках неправильного використання ввічливого мовлення не тільки серед іноземців, а і серед самих японців.

Основна думка статті полягає у відстані, яка виникає між людьми під час спілкування. Ввічливість може як збільшити так і зменшити її. Надмірна ввічливість де інколи може здаватися грубішою ніж образа. З іншого боку, правильне використання ввічливих форм може допомогти у досягненні згоди, що надзвичайно важливо саме в ділових розмовах. Стаття відображає основні помилки та пропонує рішення для правильного та ввічливого мовлення.

Ключові слова: категорія ввічливості, використання ввічливих форм, мовленнєвий етикет, ввічливість, офіційно-діловий стиль.

PROBLEMS OF WRONG KEIGO USAGE IN SPOKEN BUSINESS JAPANESE

The article addresses to the problem of using polite forms in oral business-official communication. Also there are examples of common mistakes of excessive using of polite forms given. Besides the article discusses word-absorbers that do not offend his interlocutor in official communication but bring the expected results.

Examples and conclusions which were given in this article can be useful as teaching materials for teaching Japanese language translation specialists. The research is built on the materials of the main Ukrainian and Japanese keigo usage researches. Research actuality can be seen from statistics data of wrong formal speech usage not only among foreigners, but also among Japanese people themselves.